

Я Н Т Р А

СЕДМИЧНИКЪ ЗА КУЛТУРА И ПРОСВЕТА.

Излиза съ съдействието на Дома за изкуство и просвета.

Редакторъ отговорникъ
СТ. П. РАЛЕВСКИ

ТЕЛЕФОНЪ № 93.
АБОНАМЕНТЪ 60 ЛВ.

Урежда
РЕДАКЦ. КОМИТЕТЪ

Частни и общественни интереси.

Нашата страна преживява съдбоносно време: тя прави необикновени усилия за едно възвръщане, за един възход към по-високи върхове, отъждето (слънцето на бъдещето би я огрело по-силно. За това умътно и навременно е, може би повече отъ колкото други път, да се поговори за чувствата у българина към частния и към общественния интерес като фактори на общественото развитие.

Едва ли е нужно да се определятъ понятието частен интерес и да се говори за чувството към него. Частният интерес — това е егоизмът на отделната личност, стремежът към лично преуспяване, към забогатяване. Чувството към частния интерес е едно примитивно, чисто животинско чувство и се оправдава като проява до толкова, до колкото тя е необходимо условие за запазване на отделната личност, за усигуряването на съществуването ѝ, за нейното физическо и културно закрепване. Това чувство, обаче, крие въ себе си една разрушителна сила, една опасност — неговото засилване въ отделната личност застрашава и подрива основите на колективитета, обществените организации, на държавата.

Надъ чувството към частния интерес — едно отрицателно, отъ обществена гледна точка, чувство — човъкъ е издигналъ друго по-висше, по-благородно и по-необходимо за съществуването и запазването на колективитета чувство, а именно, чувството към общественния интерес.

Какво, собствено тръбва да се разбира подъ понятието обществен интерес? Общественият интерес не е сборътъ отъ интереси на отделните личности, на отделните граждани. Той включва въ себе си наистина тия интереси, но само както видътъ включва въ себе си отделната единица, т. е. въ една синтеза, въ която различията и противоречията изчезватъ. Понятието обществен интерес е едно абстрактно понятие. То е съвсемъ ясно и напълно възприемливо за пригоденият, за подготовеният към идейност умове. А умовете на съвременните българи не са пригодени за възприемане

отвлечени понятия: грубитъ, материалният интереси, егоистичният влечения сж ги напълно обладали и подчинили. Затова и чувството към общественния интерес днесъ е въ упадък въ България. Тази е най-снизходителната преценка, която може да се направи за съвременната наша действителност. Отъ новата ни история знаемъ, че чувството към общественния интерес е обхващало съ изумително заразна сила българитъ, цѣлия ни български народъ, но само въ случаитъ, когато нацията е била въ опасност, предъ загибване. Вънъ отъ тѣзи трагични моменти, при които чувството на частния интерес, на личния егоизъмъ и у водача, и у обикновения гражданинъ е отстъпвало предъ това на общественния и националния интересъ, други случаи на силна проява на общественно, на общонародно чувство у всички българи не сж наблюдавани. И тази проява, обаче, на общественно чувство не е голъмъ активъ за племето ни, защото тя се е дължала по-скоро на инстинкта за самосъхранение, отколкото на едно избликнало чувство към общественния, към общонародния интерес. Следвайки пътя на истината и на историята, тръбва да признаемъ, че истинско обществено чувство, чувство към интереси на народа и племето ни се е проявявало твърде рядко, и то само у единични личности, имената на които стърчатъ въ нашата нова история като усамотени кули въ безкрайна равнина, РАКОВСКИ, ЛЕВСКИ, БОТЕВЪ, ВАЗОВЪ, ВЕЛИЧКОВЪ, МИХАЙЛОВСКИ сж били българи съ силно развито чувство към общественния, към националния интересъ. Тѣмъ е билъ чуждъ егоизма и стремежа към лично благоденствие, към материални блага. За това у тѣхъ култътъ към общественния интерес, към нацията и държавата е билъ силно развитъ; затова и тѣхниятъ слог за народна свобода, за всенародно обединение и за силна българска държава сж били затрогващи, силно заразителни.

Чувството към общественния интерес у българина е било убито презъ дългото и некултурно робство и

почти е било изчезнало въ зората не освободението му, поради което е било необходимо наново да се насажда, развива и затвърдява. Онова, което е направено отъ Освобождението до днесъ, въ тази посока, се дължи на училището и на казавата. Липсата обаче, на системно домашно и училищно възпитание и образование, на школни традиции, на единно и установено ръководство на сръдното и висше образование е допринесла за бавното насаждане и затвърдяване въ съзнанието на българина култа на общественния интересъ. До скоро въ нашитъ училища не се работише съ понятието „обществен интересъ“, а неговиятъ най-висшъ синтезъ — държавата и националната идея — се определяше догматично и сухо и затова не се усвояваще отъ възпитаницитъ имъ.

Само нѣкои българи, случайно, преминали презъ класическия гимназий и вкусили отъ класическата култура, особено отъ тази на древния Римъ, добила способността за поотвлечени схващания, а съ това и способността да разбиратъ и усвояватъ понятието обществен интересъ и идеята за държавата, защото намираха и дветъ добре обяснени, добре разработени и оформени въ произведенията на римския гений — исторически, литературенъ, философски и юридически. — *Salus publicum suprema lex esto* — е била първата максима на римската школа, на обществената борба на Forum-а и на юриспруденцията. Който е проникналъ въ дълбочината на римското право — основа на съвременното правораздаване — не е могълъ да не види, че въ неговата структура, въ неговитъ изрядни предписания и формули лежи преди всичко общественият, държавният интересъ и следъ това, на второ място, частният, индивидуалният интересъ. Засилването на класическото образование въ нашитъ гимназии и насаждането чрезъ него на класическата култура ще създадатъ благоприятна почва за вникване въ това абстрактно понятие, каквото е понятието „обществен интересъ“, колкото и отвлечено

НОВИ ДАННИ ЗА ВЕЛЧОВАТА ЗАВЪРА.

Изгледъ отъ Преображенския манастиръ.

Отецъ Зотикъ, Преображенския манастиръ, Митю Софелията и Велчовата завѣра.

Въ миналото манастиритъ сж играли важна роль. И бѣлобратиятъ старецъ, и малкото дете знаятъ, че О. Паисий и дяконъ Василь Левски, тѣзи два гранитни стълба въ историята на българското възрождение, сж били манастирски възпитаници.

Първиятъ е поставилъ началото на духовното, а вториятъ на политическото освобождение на нашето племе.

Общественниятъ манастиръ „св. Преображение Господне“ при гр. В.-Търново е далъ доста значителни обществени дейци, които сж принесли ценна услуга на своя народъ, а дейността имъ се вижда и цени отъ внимателния наблюдател на българската действителност.

О. Зотикъ може да се счита за първия възродител на В.-Търново, което въ началото на 19 векъ е било подъ силното влияние на фанариотитъ гърци, които имали вече гръцко училище въ града и изпълнили църквитъ съ гръцка богослужерна книжнина. Когато се явява къмъ 1823 година въ околнитъ манастири на Велико-Търново и Горна-Орѣховица и когато, като подвиженъ учител и наставникъ на народа да тачи и се учи на майчиния си езикъ, гръцкълъ го денъ часъ да се установи на постоянно мѣстожителство, за да почне планомерно просвѣтна борба срещу фанариотитъ. Отецъ Зотикъ избира В.-Търново за просвѣтната си дейност и то най-знатната и чорбаджийска махала на църквата „св. Богородица“, сърдцето на в.-търновскитъ чорбаджии и влиятелни търговци въ Цариградъ, Букурещъ, Виена и др. и въ килията при тази църква открива гайно, подъ носа на самитъ гърци, училища за ученици по матерния имъ езикъ споредъ тогавашното състояние на възра

ждащата се българ. книжнина.

Скоро килията при църквата се указва тѣсна и о. Зотикъ пренася българското си училище въ метоха на Преображенския манастиръ, който ой въ последствие купува, обновява го, създава устава му и прибира при себе си най-прочутитъ на времето си ревностни попове, учители и монаси.

Когато дошло редъ да се обновява и съборената отъ кърджалийскитъ нашествия стара манастирска църква, сиречъ годинитъ 1834—1835, време на Велчовата завѣра, О. Зотикъ е въ най-близки и сърдечни връзки съ главнитъ дейци на Завѣрата — Митю Софелията и Велчо Джамджията

Митю Софелията е майсторътъ-строител на възобновяващата се църква въ манастиря „св. Преображение Господне“. Велчо Джамджията е билъ не само търговецъ на едри колониялни стоки, не само първи индустриалецъ на стъклени издѣлия въ В.-Търново, но и, както се вече разкрива, книжаръ на църковни книги. При него сж се отбивали най-ученитъ за времето си българи, свили гнѣздо далечъ отъ жителскитъ суети въ близкитъ и далечни манастири на В.-Търново. А тия именно просвѣтени българи сж били повечето ученици на о. Зотика и не сж могли да криятъ своитъ действия предъ своя учител и духовенъ наставникъ. Отъ тѣхъ, ако не направо отъ Велчо Джамджията, о. Зотикъ е зналъ за готвеното възстание.

Но какъ да се обясни обстоятелството, че се строи църква въ едно бурно време, когато се подготвя възстание отъ 10000 души и главнитъ дейци по него сж именно майсторътъ-строителъ на тази църква Митю Софелията и Велчо Джамджията?

Какъ да се обясни обясването на Митя Софелията му на дервентскитъ манастирски порти? Какъ да се обясни разкарането и мъчението на о. Зотикъ въ момента на излизането водителитъ на възтанието?

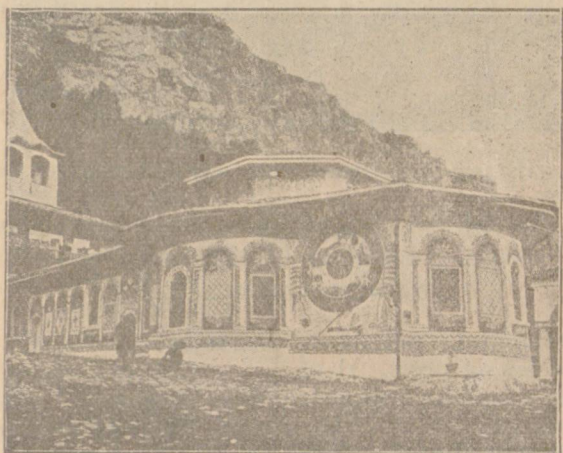
Отговорътъ на всички тѣзи въпроси е единъ: нарочно е почнатъ строежа на църквата, за да се даде време и възможност на Митя Софелията, Велчо Джамджията и о. Зотика да подготвятъ плана и подробноститъ на цѣлото движение. Преображенския манастиръ е близко до В.-Търново и срещитъ на заговорницитъ сж можели да ставатъ въ него по-лесно и удобно, особено задъ прикритието на строящата се църква.

Записанитъ саморочно спомени на двама монаси отъ св. Преображенския манастиръ потвърждаватъ по несъмненъ начинъ изнесенитъ по-горе

ВЛ. СТОЙНОВЪ

(Следва на 2-ра страница)

връзки и уясняват една праздната въ историята на това единичко по рода си народно движение за свобода. Ние привеждаме по-долу съхраняваните у мене записани спомени на тия монаси, които сжали спомените си за написването *Историята на общественият манастир „св. Преображение Господне при гр. В.-Търново“*.

Църквата Св. Преображение, строена от Митю Софелията, 1834-35 год.

Съ сърдце, което познава само истината, истина, която набожната му душа е изнесла може би въ предсмъртния му час, единъ монахъ пише:

„... Богоугодникъ игуменъ Зотикъ, както поминахме по-горе, и така като било упасно да съществува поменатата църква. Едно защото била малка, а друго било опасно да не падне върху братята, и така съгласиха, да я възобновятъ и почнаха на 1835 г. съ Божията помощ, новата църква, на ветата на мѣстото, и така се правеше успѣшно, майстора на поменатата църква е билъ именуемъ Митю Софелията, който въ него време е билъ назначенъ отъ правителството за да събира калфи за варненското кале, което се правело и то въ него време, въ това сѣщо време сѣ съставилъ комитетъ отъ по първите български чорбаджии, противъ Солтана, за да са отарватъ отъ тежкото агаренско иго, въ които е участвувалъ и поменатия майсторъ Митю събиралъ и пишелъ калфи, не за калето, а за възтаници: Както са согласилъ сичкия български народъ, а помежду имъ се намярва единъ на име Йорданчо родомъ отъ Елена, той стана предателъ, както Юда при Христа моего, и ги предаде на турското правителство, и като идватъ турския началникъ, съ колкото заптиета, зема него (Митя Софелията. М. б.) отъ църковата и безъ испытание го обесва на църковните порти, така сѣщо обесиха и Коля Гайтанжията и Велча и х. Юрдана подобно много избесиха по разни мѣста, които заловеха, колкото игуменъ Зотикъ него го заведоха въ Търново на конака много го испытваха да искаже някого но той биде постояненъ и не оловиха отъ него нищо, а останалите калфи така много уплашени, тай сѣщо и монасите да не би църковата да остане не искарана и затова побарзаха да превиятъ целата църква по тавана като смали калпите така сѣщо и кобето. ...“

Другъ монахъ пише:

... Следъ три години се връща отъ ново Иларионъ (тогава владичитъ се смѣнявали на 3 години) При повторното идване на Илариона, Зотикъ

отишелъ да го посрещне, владиката като го видялъ казалъ: „Този черния дяволъ ми изде 300 гроша“. Първи ученикъ на о. Зотикъ билъ Герасимъ търновчанина, кемержията на Зотика, Максимъ отъ Дръново родомъ, въ Преображенски манастиръ постриженъ, втория Варнава и той отъ Дръново отъ Колибитъ, Иосифъ отъ Търново (при Зотика били 3

—4) съ връщанетоси Иларионъ ги заточи тези трима по разни мѣста, въ г. Зотиково време се направи голямата църква св. Преображение. Неговъ помощникъ е билъ ученикъ му Герасимъ. Постройката беше дигната до прививането на кубето, тогава майстора го взели и убесили (кубето правили дедо Иванъ Бърната и Н. Фичето) (Масторътъ Митю Софелията) го обесиха накрай въ дервентето, тогава е имело крепостъ и порта тамъ и на самата порта го убесили (М. б. Портата е била на северъ къмъ с. Самоводене).

Причината за обесването бѣше тая. Митю Софелията правелъ кале въ Варна което се протакало нѣколко години; на 1835 година правяха църквата и още отъ есенята на 1834 година я почнаха и я свършиха на 1835 година. По Великденъ го обесили по причина че събрали подъ предлогъ на дюлгери 10000 чета въ Плаковския манастиръ, направили съвещание за възстание, нѣкои ги издалъ и инициаторитъ Митя Софелията, Велча Търновалията търговецъ, църковенъ книжаръ, х. Юрдана отъ Елена, Атанасъ Гайтанжията търновецъ макаръ и последниятъ не участвувалъ въ инициативата, ...

Изясняме извадките отъ двата спомена на тия монаси, за да се разбере отъ всѣки, че Преображенскиятъ манастиръ е билъ посветенъ въ подготовката на Велчевата заплата, тъй като Митю Софелията се намира постоянно тамъ като ръководител на постройката и защото о. Зотикъ е билъ самъ бунтовна натура, високо образованъ, първи за времето си човѣкъ, отъ съветитъ на когото едва ли ще сѣ могли да се лишатъ и Велчо Търновлията и Митю Софелията още повече о. Зотикъ е връзка съ всички игумени на манастиритъ. Ние сме напълно уверени, че о. Зотикъ е не само участникъ, но и душа на движението.

Преображенскиятъ манастиръ трѣбва да се включи въ мѣстата, дето се проектира тържественото празнуване на това голѣмо народно събитие.

Н. Каранешевъ.

МОДЕРЕНЪ ТЕАТЪРЪ въ града ни започна на ново своите кинопредставления съ съвършено новъ лихтовъ апаратъ, който предава говора и музиката най-ясно и най-естественно.

Отъ понеделникъ ще се представи най-грандиозния филмъ „КРАЛИЦА ХРИСТИНА“ въ главна роль Грета Гарбо и Жилбертъ.

Излети. Похвална дейностъ проявява Търновскиятъ клонъ на бълг. туристическия съюзъ „Трапезица“ съ систематично устройванитъ излети. Околността на В.-Търново е тъй интересна въ всѣко отношение и непознаването ѝ отъ просвѣтени граждани и граждани е грѣхъ.

По една пѣсенъ за Царевия градъ.

ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Замиратъ бавно глъчъ и шумъ... Градътъ почива следъ черни грини по изминатия день. Пустошъ Трапезица прославена понрива, а въ полумрана дръме Царевецъ смутенъ.

Свещена люлна на чутовни велинани!

Нолцина нато тѣхъ Родината роди?

Прославата имъ знаятъ гордиятъ Балнанъ и на три морета родни свѣтлитъ води.

Светиня градъ... Ала въ подножията твои цвѣтя не виндамъ азъ, нандило не блѣсти. На чунди свиденъ си, забравиха те свои — уви, неписана история си ти!

Еднична Янтра само върна ти остава:

тя пази те, притисна те до грѣдъ въ унесъ, възпѣва твоето величие и слава

и горно плаче надъ сѣдбата твоя днесъ.

В. СТОЯНОВЪ

НАШЪ БЕЛЕННИКЪ

Царицата на Черно-море и бисерътъ на българските градове.

Преди десетъ години Варна бѣ омърлушена, сломена, отсѣкжде се носѣше слухъ, че загива, простираха се ръце за помощъ.

Днесъ Варна е горда, самонадеяна, жизнерадостна. Защо? Сами варненци разбраха народната мъдростъ:

„Помогни си самъ да ти помогне и Богъ.“ Откриха богатството на морето, на прибрѣжния пѣськъ, на природната хубостъ, на историческитъ спомени за наши и чужди съплатнобърна и вѣщо водена пропаганда съ слово, перо и картина. Трескаво благоустройваха, уреждаха града, възприемаха умѣстни съвети, отгдето и да идѣха тѣ, само да се създаде поминѣкъ, траенъ, вѣченъ за всички варненци. Личното се прекланяше предъ общото и всичко се жертваше за общото благо.

Провѣрва на Варна: еже годно има напливъ отъ десетки хиляди отъ вътрешността на България и хиляди отъ чужбина: Ромѣния, Чехия, Унгария, Австрия, Полша. Варна прѣуспѣва съ плажа, си съ морелѣчението и водолѣчението си, съ оповестенитъ си запазени старини, които се пазятъ като светиня.

Чуваме, че варненци търсятъ вече и начини да създадатъ по-големи развлѣчения за гоститъ си — искатъ да се устройватъ излети и до други градове въ България, като се уреждатъ само за цѣлѣта специални влакове. Така ще се задържатъ чужденцитъ по-дълго време въ България и нѣма да дилятъ развлѣчения, къмъ Цариградъ както правятъ до сега.

Има ли градъ съ по-привлѣкателна красота и съ по-обаятелна легендарна история отъ В.-Търново? Кой чужденецъ не е възкликвалъ: „Колко е чудно, колко е дивно, колко е единствено това Търново!“ Накжде варненци биха се отсрамили най-добре, ако не въ Търново?

Време е да се съвпрѣнатъ двата града въ една обща работа за благоденствието си и взаимно си потърсятъ и разпредѣлятъ услугитъ.

Но и В.-Търново да не унива, а да подири извора на своя поминѣкъ въ древнитъ си

паветници — църкви, кули, палати, крепости, въ чудната си природна красота и въ единствения си градски изгледъ — и самъ да си създаде условия, които го биха направили градъ съ всички удобства за изгнеченъ вкусъ на всѣки чужденецъ. Струва пари, но и пари безъ жертви не идватъ въ кесията. Варна да ни служи за добъръ примѣръ.

Една забравена църква.

Нѣкой ми казваще, че покойниятъ историкъ на В.-Търново, Д-ръ Василь Беронъ, му разправялъ не, ами вѣрвалъ, че всички построени църкви въ днешно Търново следъ нашествието на турцитъ били вземали за свой покровителъ патронътъ и а разрушенитъ църкви на древна Трапезица и затова въ града имаме толкова много църкви. Тѣй търновчани запазили връзката си съ миналото и не забравили светитъ си покровители.

Прѣсенъ примѣръ имаме съ постройката на църквата Св. Атанасъ. Въ махалата до Етемъ-бейовото здание имало църква „Св. Атанасъ“, която се помнѣла отъ стари хора и била разрушена къмъ края на 17 вѣкъ. Понеже турцитъ не позволили да се възобнови стария храмъ, търновци не забравили патрона ѝ и на ново мѣсто, на Варуша, построили църква въ честъ на него и за споменъ на разрушената, която ще е била втората построена църква следъ идването на турцитъ въ ново Търново и построена пакъ за споменъ на съборена и разрушена църква на Трапезица съ патронъ сѣщия светия.

Първата построена църква въ ново Търново е била „Св. Богородица“, на мѣстото на която следъ 25-годишни усилия се издига вече великолепенъ божи храмъ.

Съществуватъ ли останки отъ разрушената църква „Св. Атанасъ“? Не сѣ ли тѣ, за които се пише отъ нѣкои, че била скривалище?

По патронитъ на днешнитъ търновски църкви не могатъ ли да се именуватъ и тия на Трапезица, ако е правъ въ предположението си Д-ръ Беронъ?

Silex

Полезни съвети.

По Закона за данъка върху приходитъ.

Въ брой 44 на „Държавенъ вестникъ“ е публикувана Наредбата законъ за облагане данъкоплатцитъ съ патентъ и данѣкъ занятие за течещата 1935 г. Споредъ този Законъ, за течещата 1935 година нѣма да има ново опредѣляне на патента, замѣняващъ данѣкъ занятие. Лицата, които сѣ били обложени съ патентъ за двегодишния периодъ 1933-1934—1935 фин. година, или само за последната година и продължаватъ да извършватъ занятието си и презъ 1935 година, за 1935 година ще платятъ патентъ въ размѣръ на 3/4 отъ патента за 1934/1935—1935 фин. г. намалено съ 15%.

Лицата, които сѣ прекратили занятието си до 31 декемврий 1934 година, или ще го прекратятъ до 1 априлий 1935 година, нѣма да се облагатъ съ патентъ за 1935 год., защото патентътъ за времето отъ 1 януарий до 31 мартъ 1935 година е включенъ въ патента за второто полугодие на 1934-1935 година.

Нѣма да има ново опредѣляне, по декларация, на данѣкъ занятие за 1935 година на всички лица, които за фин. 1934-1935 година сѣ били обложени съ данѣкъ занятие върху чистъ годишенъ приходъ до 80,000 лева включително. Такива лица ще платятъ данѣкъ си занятие за 1935 година по размѣритъ на сѣщия до миналата 1934-1935 фин. година.

Задължени сѣ да подаватъ декларации за облагането имъ съ данѣкъ занятие за 1935 година:

а. лицата, които презъ 1934 година сѣ получили приходи отъ наеми на движими и недвижими имоти, безъ да се държи смѣтка за размѣра на наема;

б. лицата, които за фин. 1934-1935 година сѣ били обложени върху чистъ приходъ, било само отъ занятие, било отъ занятие и наеми надъ 80,000 лева.

Данъкоплатцитъ, които не сѣ още обложени съ данѣкъ занятие за 1934-1935 ф. година, или, ако и да сѣ обложени, но размѣрътъ на данѣка е обтжженъ предъ Контролната комисия и последната не се е произнесла още по тѣжбата, ще бждатъ поканени писмено да подадатъ въ 30 дневенъ срокъ декларация за облагането имъ съ данѣкъ за 1935 година, ако Контролната комисия ги обложи върху чистъ приходъ надъ 80,000 лв.

Данъкоплатцитъ, които иматъ приходи само отъ наеми, или отъ наеми и други занятия, и за фин. 1934-1935 г. сѣ обложени съ данѣкъ занятие върху чистъ приходъ до 80,000 лева, за 1935 година ще подадатъ декларация, само за полученитъ презъ 1934 година наеми.

Лицата, които за 1934-1935 фин. година сѣ били обложени върху чистъ приходъ на 80,000 лева, за облагането имъ за 1935 г. ще подадатъ декларация. Въ тази декларация тѣ ще впишатъ приходитъ си отъ всички занятия, включително и приходитъ отъ наеми. По нея ще се опредѣли както данѣкъ занятие, така и допълнителния данѣкъ върху общия доходъ, ако чистия имъ приходъ, реализиранъ презъ календарната 1934 г., е надъ 80,000 лв. Такава декларация ще подадатъ и ония лица, които иматъ приходи само отъ наеми надъ 80,000 лв., защото тѣ подлежатъ на облагане съ допълнителенъ данѣкъ върху общия доходъ.

В. „Янтра“ рекламира най-добре.

Декларациите за получени наеми през 1934 г. и за данакоплатците, които за 1934 и 35 фин. год. сж обложени върху приход над 80.000 лв., ще се подават срещу разписка за гр. В.-Търново в В.-Търновското данъчно управление, а за селата — на съответния кмет от 1 до 31 март 1935 год.

Ако данъкоплатците, обложени за 1934/35 ф. год. върху чист приход до 80.000 лв. включително, предплатят данъка си зенятие за 1935 г. изцъло до 31 март 1935 г. включително, се ползват с 10 на сто намаление върху данъка зенятие.

За патента не се прави такова намаление.

За 1935 г. патентът ще се събира доброволно и безъ

глоба, първата му половина до 1. април, а втората до 1. юли 1935 г. Неплатеният до тѣзи дни патент се събира с 5 на сто глоба, ако бжде изплатен през следващите тридесет дни. Не се ли изплати първата половина до 1 май, а втората до 1 август 1935 г., ще се събира принудително и то не само с глоба, но и с 125 на сто месечна лихва. Независимо от това, още на 1 май и на 1 август 1935 год. ще се затворят звезденията и работилниците им.

Данъкът, който ще се определя наново по подадените декларации, ще се изплаща на третинки въ сроковете предвидени въ закона за събиране прѣжитъ данъци.

Ст. Миленовъ
Данъченъ началникъ

МѢСТНИ НОВИНИ.

Юнашката организация.

На 16 и 17 того, приспециално обявена вече програмата, въ гр. В.-Търново ще се състои среща между гимнастическите дружества „Юнак“ от гр. Русе и от гр. В.-Търново. Поканени сж да участвуват на тази среща и дружествата от близките градове.

Тя не ще е една обикновена среща за удоволствие на тѣзи, които ще участвуват въ нея. Тя ще бжде една проява на родолюбиви и другарски чувства, каквито юнашките дружества култивират въ срѣдата на своитѣ членове.

На 6 того следъ обѣдъ ще стане посрещането на гоститѣ на тара В.-Търново. Въ центъра на послѣднитѣ сж русенци, които сж отдавна желани гости на нашия градъ. Сжщитѣ симпатии питаемъ и къмъ гоститѣ—юнаци от другитѣ градове, които сме поканили и на чието отзоваване разчитаме. Сжщиятъ денъ вечерта въ Военния клубъ—читалище—музей ще се състои танцова вечеринка, на която сж поканени всички граждани, които съчувствуват на юнашкото дѣло. На слѣдниятъ денъ заранъта, въ салона на читалище „Надежда“ ще бждат дадени юнашки игри, въ които ще вземат участие и гостуващитѣ дружества.

В.-Търновци познаватъ отъ много години дѣлото на юнашката организация. Тѣ знаят школата, презъ която въ миналото преминаха почти всички младежи и се създаде едно здраво по духъ и физика поколение.

Тѣ знаят сжщо, че когато интереситѣ на нацията и държавата повикаха гражданитѣ за борба за осъществяване нашитѣ национални идеали, юнашката организация сжщр поведе своитѣ младежки легиони по браннитѣ полета. Тамъ тѣ проявиха голѣмъ героизмъ и юначество.

В.-Търновци, които знаят това, не ще оставятъ безъ внимание срещата, за която е речъ по-горѣ. Тѣ ще ѝ отдадатъ и своята пълна симпатия като посетятъ вечеринката и игритѣ, които ще бждатъ дадени.

Ивайло.

Годишното събрание на пенсионеритѣ

На 3 мартъ т. г. В.-Търновското съюзно пенсионерско дружество има своето общо годишно събрание, на което се прочетоха отчетата на настоятелството и доклада на контролната комисия.

Следъ кратки дебати про

лича, че управителното тѣло на дружеството е работило доста много за проагитиране идеята къмъ единение на разпокъсанитѣ сили на бившитѣ служители. Събранието единодушно одобри отчетата и доклада и освободи отъ отговорност старото настоятелство и контролната комисия.

Председателътъ на дружеството г. Бежановъ, даде пълни и изчерпателни пояснения за живота на Съюза на пенсионеритѣ, очерта неговитѣ цели и задачи, обясни причинитѣ, по които въ България сжществуватъ две организации и на края изказа съжаленията си, че най-малко въ срѣдата на пенсионеритѣ трѣбва да сжществува разединение, а всички наредени подъ знамето на единния съюзъ, да заживѣятъ сплотено и заработятъ съ всички сили къмъ възходъ на народъ и държава. Повдигна се въпроса, зещо в.-търновското пенсионерство, което наброява повече отъ 1500 души стои индиферентно къмъ едно свое дѣло, чрезъ което може да изразява своитѣ болки и тежнениа и съ прискърбие се направи констатацията, че причинитѣ сж две: една, защото мнозина се питатъ къмъ коя отъ организациитѣ да се причислятъ, и друга — най-главната, незаинтересоваността имъ къмъ организационенъ животъ.

По поводъ на това, всички единодушно възприеха идеята презъ тази година да се положатъ максимумъ усилия за привличане болшинството пенсионери въ редоветѣ на дружеството, следъ което то да може да повдига своя гласъ, защитавайки интереситѣ на своитѣ членове.

На край събранието се избра ново настоятелство, въ състава на което влизатъ Бѣжановъ, М. Кършовски, П. Ив. Ангеловъ, Д. Миневъ, Н. Пенчевъ и за контролна комисия: Н. Колевъ, Ив. Василевъ и Н. Кузмановъ.

На новото настоятелство пожелаваме ползотворна дейност, което, служейки на собственото си дѣло, съ успѣхъ да може да обедини около себе си стоящитѣ вънъ отъ редоветѣ му, пенсионери.

Предстояще е монтирането на хладилната инсталация на Районния ветеринарно-бактериологически институтъ, която се доставя по компенсационната сдѣлка, на стойност около 400.000 лева и ще служи за охлаждане на специалнитѣ помѣщения за съхранение на серуми. Въ свръзка съ нея ще се привърши и електропомпената станция на Института; чрезъ нея въ

всѣко време на годината ще може да се изкарва въ изобилие вода — около 3 метра кубически на часъ. Директорътъ на института е уведомилъ кмета на града, че водата може да се използва за поддържане на чистотата по градскитѣ улици, което презъ лѣтнитѣ месеци до сега бѣше трудно, поради липса на вода.

Нова клиника въ Търново. Общинския съветъ е вземалъ решение за строежъ на нова, модерна, снабдена съ голѣмъ хладилникъ клиника, която да се построи въ непосредствено сѣдство съ желѣзопътната линия.

По тоя въпросъ въ слѣдващия брой ще дадемъ специална статия.

Просвѣтни.

100-годишнината отъ Велчовата завѣра. На 26. априлъ г. г. се навършватъ сто години отъ героичната смъртъ на участницитѣ въ „Велчовата завѣра“. Тѣхниятъ подвигъ трѣбва да е известенъ подробно на българската учаща се младежъ. Духътъ, който ги е окрилялъ възраста, съ която сж живѣли и любовта, която ги е свързвала съ участта на нашия народъ, трѣбва да станатъ основа за нова готовност, преданостъ и саможертва у всѣки младъ българинъ предъ лицето на нашата народностна сѣдба. А това ще се постигне чрезъ извикване образитѣ на тѣзи наши героични предходници въ паметта на всички ни.

Министерството на народното просвѣщение, като изтъква това въ окръжното си подъ № 902/935 г. нарежда: въ всички български училища да се посвети 1 часъ — на 24 априлъ последния часъ, за беседи предъ ученицитѣ отъ учителитѣ за значението на „Велчовата завѣра“, като се посочатъ имената на всички дейци, участвували въ това събитие. Материали ще се намерятъ: 1) въ в. „Миръ“ бр. 10119; 2) Полковникъ Краевъ: „Възстание на българитѣ за освобождението имъ отъ турското иго“ (1396—1877), кн. 10—12 на сп. „Задруженъ трудъ“, год. 2/1904 и 3) Ст. Романски „Георги Мамарчевъ и доброволческата му команда отъ 1828/29 год.“, издание на Българската академия на наукитѣ, отдѣлъ историко-филологически и философско-общественъ, книга 22.

ЗАБАВИ

„Майска нощъ“

Въ сжбота вечерта (2. мартъ т. г.), въ салона на читалище „Надежда“, В.-Търновскитѣ слѣти мжжка и девическа гимназия изнесоха „Майска нощъ“, романтична оперета въ 4 действия изъ малоруския животъ. Музика — Лисенко. Текстъ — Н. В. Гоголь.

Отъ виденото и чуто то не сме изненадани. Това не е оперета съ еротично съдържание и лека музика, която бързо да се усвоява отъ улицата. Напротивъ, „Майска нощъ“ сериозно може да се вземе като чисто народна малоруска опера, обогатена съ чудно хубави картини изъ селскитѣ животъ и надѣхани съ най-нежния лѣхъ на цѣвнали вишневи градини.

Една прекрасна, дивна, крайно мека, копринена музика. Приказно вълшебни мелодии, които пленяватъ, упоаятъ, унасятъ. Композиторътъ Лисенко, тѣй малко познатъ у насъ, достойно може да служи за образецъ на много музи-

канти. Трѣбва да благодаримъ, че такива хора живѣятъ на земята, за да имъ се възхищаваме. За Гоголь, авторътъ на текста, какво да кажемъ? И тукъ той си е сжщия — хумористъ надъ вѣковетѣ. Навсѣкжде ще намѣри нѣщо за осмиване, за жигосване.

Представянето на тази оперета прави честь на управата на слѣтитѣ гимназии, най-много на диригентитѣ на оркестра — Стайковъ, и на хора — Лазаровъ. Оркестрътъ, особено дървенитѣ духови инструменти, бѣше отличенъ. Добре щѣше да бжде, ако меднитѣ инструменти бѣха още по-тихи. Цигулкитѣ сжщо. Особено тамъ, кждето тѣ заглушаватъ слабия още за соло-пѣние ученикъ Ат. Савовъ (Левко). Все пакъ разкошната „Майска нощъ“, която оркестрътъ успѣ да изрази въ III действие на оперетата, ще остане неизличима въ паметта ни. Такива нежни, сладки мелодии, такава близка до сърдцето топла, колоритна музика ние рѣдко сме слушали. Диригентъ и оркестранти заслужаватъ пълна признателностъ.

Хорътъ навсѣкжде бѣше много добъръ. Солиститѣ, особено „Гая“ и „Паночка“ — незамѣними. Това сж бждещи, много обещаващи пѣвци. Послаби бѣха мжжетѣ. „Селския кметъ“ и „Левко“ вмѣсто мжжи, широки, сочни гласове, имаха уморени, плахи и глухи гласчета, неподходящи за даденитѣ роли. За смѣтка на това пѣкъ тѣ пѣха съвършено върно и никжде, както напр. „Гая“ въ първия дуетъ, не провалиха цѣлостта на гласовото изпълнение.

Балетътъ, особено соло балерината, напълно заслужиха ржкоплѣсканията.

Изобщо оркестръ хоръ, балетъ, действащи лица заслужаватъ само похвала, честна, чистосърдечна похвала.

В.-Търновскитѣ гимназии отдавна, отъ преди войнитѣ, не сж давали такава хубава оперета. Гражданството поздравлява управата имъ за това и пожелава да се държи здраво на старата търновска музикална традиция.

Йорд. Петровъ

ОБЩЕСТВЕНА ХИГИЕНА

Новъ типъ клиници

Лондонската фирма Westli limited, чрезъ господинъ Крумъ С. Прокоповъ отъ София, бул. Фердинандъ, № 9 е направила предложение да строи модерни клиници въ страната при слѣднитѣ условия:

1) Финансиране и строежи на клиници и хладилници, по планове и подъ контролъ на общинитѣ, както искатъ и за колкото е нужно — за 20—50 и повече милиона лева.

2) Фирмата има правото и задължението да коли добитъкъ и си служи въ сжщитѣ клиници и хладилници за производство на месо за износъ.

3) Фирмата плаща на общината всички законни такси и бери, както всѣки търговецъ, който ще коли въ сжщитѣ клиници.

4) отъ тия такси, по договоръ, ще се капитализира амортизирането на консумиранитѣ капиталъ, съ годишна лихва 5 и 1/2%.

За да се избѣгнатъ формалноститѣ по строежитѣ, финансирането и изплащането, предлаганата система се третира като концесионна. И въ случая фирмата не се явява, като обикновенъ предприемачъ или търгаджия, а като голѣмъ консуматоръ и експортьоръ. И сжществениятъ интересъ на тая фирма е да има

Икономъ Т. ХЛѢБАРОВЪ

Нѣма да приема на именния си денъ — 16. III. 1935 г.

условия въ страната или даденъ районъ за по-голѣмо развѣждане на добитъкъ и производство на месо за експортъ.

Явно е че случаятъ е единственъ за подобна финансово-строителна операция, която да притежава всичкитѣ ония елементи и преимущества, за да бжде препоръчана и възприета отъ всички срѣди или общини, които действително държатъ за стопанско творчество. Предлаганиятъ капиталъ е активенъ, производителенъ — не е спекулативенъ, а двустранно активизира народното стопанство, импулсира масовото развѣждане на добитъкъ и птици, създава нови пазари и търговски дебюшета и стандартизирано бългърско производство, безъ да се влага каквѣто и да е рискъ за населен. или общината, а напротивъ, създаватъ се материални блага и увеличаване консумативната сила. А днесъ този е идеала на всѣки стопански деятель и политикъ. При днешния париченъ пазаръ, предлаганитѣ условия сж твърде либерални и подлежатъ на бързо обсжждане отъ общинитѣ.

Литературни четения

Ас. Развѣтниковъ, Ст. Мокревъ, Д. Пантелѣевъ и Панчо Михайловъ ще четатъ свои произведения. Читалище „Надежда“, 6 часа вечерта, понеделникъ.

Посетете ги.

Финансови ревизии. Предприети сж отъ инспектората при Търновската обл. см. палата слѣднитѣ финансови ревизии: на Търновската мжжка гимназия — отъ финансовия инспекторъ Борисъ Яневъ, на Дол.-Орѣховската селска община — отъ контрол-докладчика Др. Тодоровъ, на Радомирската селска община — фин. инспекторъ д-ръ Марко Данаиловъ, на Вълчидолската селска община, габровско — отъ контр.-докладчика Ив. Каридовъ и на селскитѣ общини Летница и Александрово — отъ финан. инспекторъ Конст. Ваневъ.

При произведената финан. ревизия на общината въ Ст. Стамболово, В.-Търновско, произведена отъ финан. инспекторъ при В.-Търновската обл. см. палата г. Борисъ Яневъ, сж открити нередовности за повече отъ сто хиляди лв. на бившия секр.-бирникъ Стефанъ П. Киселковъ.

Килифарско училищно настоятелство.

ОВЯВЛЕНИЕ № 228

с. Килифарово 8 мартъ 1935 г.

Училищното настоятелството съобщава на интересувашитѣ се, че на 16 денъ следъ публикуване настоящето въ В.-Търновския вестникъ „Янтра“ въ канцеларията на кметското намѣстничеството с. Плаково, ще се произведе търгъ съ явна конкуренция за отдаване на наемателъ учил. керемидарница въ с. Плаково за срокъ отъ двѣ години, смѣтано отъ 1. IV. 1935 год.

Желаещитѣ да наддаватъ да се явятъ на горната дата и участватъ въ търга. Първоначална цѣна 1000 лв. годишно. Залогъ 10%. Тържнитѣ книги на разположение въ общината село Килифарово.

Отъ учил. настоятелство

Домашните ревизии.

Домашните финансови ревизии на държавните и обществени учреждения — това са периодически предприеманите ревизии на касата, складовите и сметководството на тия учреждения. Тези ревизии са задължителни за всички учреждения, които боравят с обществени суми и материали и неизвършването им е временно или недобросъветно — влече след себе си дисциплинарна, гражданска а в извѣстни случаи и наказателна отговорност на лицата, които следва да ги извършват.

Домашните ревизии се извършват за да може началникът на учреждениято да се опознае с финансовата дейност на своя отчетник, да се отстраняват своевременно допусканията от него нередовности и да се пресича възможността на престѣпни отчетници да злоупотребяват с повѣрението им държавни или обществени суми и материали.

Въпреки голѣмото значение, което имат тия ревизии, много началници и учреждения пренебрегват това си задължение и не вършат редовно, а нѣкои — никак — тия задължителни ревизии. Други пък сѣмтат че са изпълнили своя дълг като подписват приготвените им от отчетника протоколи за домашна ревизия.

Не са рѣдки случаите, когато при финансови ревизии предприемани от финансови инспектори при други контролни органи се констатираат крупни злоупотребления от нѣкои отчетници, за които началникът нищо не знае или пък за времето когато са извършвани злоупотребленията, началникът е подписвал редовно поднасяните му от самия отчетник и съставени от него протоколи за домашни ревизии.

Отговорността на такива началници, при проявена груба небрежност от тѣх, е съществувала винаги. Тя е установена и в чл. 17 от зак. за финансовата инспекция, а дейността на началниците по извършване домашните ревизии се контролираше и контролира по чл. 38 от Пра-

вилника за прилагане същия закон.

Съ наредбата за користните престѣпления по служба (Д. В. бр. 62 от 19. VI. 1934 г.) се предвидиха строги санкции за неизвършването или недобросъветното извършване на домашните ревизии.

По чл. 4 от тази наредба се наказва съ затвор до 6 месеца началникът, който, като е задължен по служба да извършва ревизии на своя подчинен, умишлено пропусне да стори това, ако се укаже, че подчиненият му е извършил злоупотреба. Независимо от това същият отговаря солидарно с отчетника за сумата, която не е могла да събере от последния.

По чл. 5 от същата наредба се предвижда наказателна и гражданска отговорност за оня началник, който знае или трѣбва да предполага, че подчинения му чиновник върши злоупотребления по служба и не взема мѣрки за подвеждането му под отговорност.

По чл. 6 от наредбата пък се предвиждат граждански и наказателни санкции за длъжностни лица, които при произвежданите от тѣх ревизии пропускат да отбележат констатираните нередовности.

Зачестилите напоследък злоупотребления от държавни и общински отчетници налагат една по-голяма бдителност от страна на тѣхните началници. Въ случая не е достатъчно началникът да поиска финансова ревизия, да констатира конкретни факти на нарушение или злоупотреба и да донесе въ съответната областна см. палата или на съответния прокурор, ако има злоупотреба.

Като се има предъ видъ важността на домашните финансови ревизии и тежките последици от неизвършването им, ясно е, че пренебрежното отнасяне към тая служба е неизвинително за добросъвестния кмет или началник на държавна или общинска служба.

Д. С.

В.Търновска хигиенна лаборатория.

ОБЯВЛЕНИЕ

Управлението на В.Търновската хигиенна Лаборатория съобщава на интересуваните се, че въ 10 дневен срок от публикуването на настоящето ще произведе търгъ чрез явна конкуренция въ канцеларията при Лабораторията за продажбата на около 150 кгр. тежък бензинъ съ отн. тегло 0740 гр.

Залогъ за правоучастие въ търга 200 лв.

Първоначална оценка 6 лева кгр.

Разноски по публикация, гербъ и пр. са за смѣтка на покупчика.

В.Търново, 2. III. 1935 год.

Отъ Канцеларията.

В.Търновска инспекция по труда.

ОБЯВЛЕНИЕ № 2476.

В.Търновската инспекция по труда обявява на интересуваните се, че дири да наеме здание съ около 8 стаи и маза, по доброволно съгласие, за помѣщение на Инспекцията за срокъ отъ 1. I. 1935

Изъ дейността на водния синдикатъ „Янтра“

На 17 февруарий т. г. се състоя четиринадесетото редовно годишно събрание на водния синдикатъ „Янтра“ въ гр. В.Търново.

Тукъ ще дадемъ нѣкои данни изъ живота на това полезно и крупно предприятие въ града, което дава свѣтлина и двигателна енергия на В.Търново и още нѣколко населени пунктове около него.

Отъ отчета на Синдиката се вижда, че презъ 1921 год. той е ималъ само 9 члена, презъ 1924 г. — 11, презъ 1928 — 32, презъ 1929 — 1179, презъ 1930 — 1402, презъ 1931 — 1556, презъ 1932 — 1658, презъ 1933 — 1739 и на 31. XII. 1934 г. — 1893 члена, отъ които 33 колективни (държавата, общини, дружества) и лични 1860 души.

Внесеният отъ членовете дълговъ капиталъ е 7,307,127 лв., разпредѣленъ на 14614 дѣла. Презъ годината има едно слабо нарастване на дълговия капиталъ.

Имотитъ на Синдиката въ края на отчетната 1934 г. са имали стойност 22,822,293 лв. а движимоститъ — 190,842 лв.

Отъ баланса на Синдиката се вижда, че същият има дебитори на обща сума 1,474,316 лева. Дебиторитъ са предимно обществени учреждения — общини и държавни учреждения-консуматори.

Презъ отчетната година Синдикатът не е ималъ печалби, но не е реализиралъ и загуби. Той е направилъ погашения срещу заемитъ си, които въ края на 1934 г. се явяват изобщо съ едно намаление.

Пласментът на енергията споредъ отчета показва едно увеличение отъ 28%.

В. „Янтра“ пожелава успѣхъ на това крупно стопанско предприятие, което ще има да изиграе важна роль за стопанския животъ въ засегнатия отъ него районъ.

Информационно бюро

МИХАЙЛЪ КЪРШОВСКИ

ул. Царь Калоянъ 14.

ДАВА ИНФОРМАЦИИ ПО РАЗНИ ФИНАНСОВИ ВЪПРОСИ, НАПИСВАНЕ ДЕКЛАРАЦИИ, ТЪЖБИ, ЖАЛБИ, ЗАЯВЛЕНИЯ ПО ВОЕННИ, ТРУДОВИ ПОВИНОСТИ, РАБОТНИЧЕСКИ ОСИГУРОВКИ, ПЪТНИ ТЕГОБИ И ПР.

Дава се подъ наемъ

буфета (отъ две отдѣления) при „Модерния Театъръ“, В.Търново, начинающъ 1 априлъ 1935 г.

Споразумение при Банка „Български Кредитъ“, В.Търново

Гордостта на България

САЖ БЪЛГАРСКИТЪ МОЛИВИ

ДЕВЕКО

отъ I-ва Българска моливна ф-ка

Д. ВЕЛЧЕВЪ & Сие А. Д. - БУРГАСЪ

МАРКА ПЕЛИКАНЪ

е гаранция за най-добро качество

П
Е
Л
И
К
А
НЪ

мастило
ленти
индига
лепила
гуми
черв. восъкъ
тушове
писалки автома-
тични и др.

П
Е
Л
И
К
А
НЪ

ТЪРСЕТЕ ВЪ ВСИЧКИ ДОБРЕ УРЕДЕНИ КНИЖАРНИЦИ.

Главно представител и производство
ГЮНТЕРЪ ВАГНЕРЪ А. Д. София Тел. 61—30
ул. „Ц. Симеонъ“ 172

Употребявайте

изпитанитъ и ненадминати по качество
циментъ и гипсъ албастръ

„ГРАНИТОИДЪ“

Постояненъ депозитъ — продажба на едро и дребно.

За вагонни продажби специални условия.

Всѣмъ начинъ качества брашна отъ реномираната мелница

„ЧЕРВЕНЪ БРЪГЪ А. Д.“

при НИКОЛА ИЛ. ПЕТРОВЪ

В.Търново.

ул. „Манензенъ“ № 12

Тел. № 119.

ГРАЖДАНИ!

Спестовно строителното кооперат. сдружение

„ДОМОСТРОЙ“

раздава БЕЗЛИХВЕНИ ЗАЕМИ за строежъ и покупка на къщи, работилници, за откупване на лихвени ипотекы и пр.

Сдружението работи по типовия уставъ, изработенъ отъ Б. Ц. К. БАНКА и е редовно регистрирано въ Софийския Окр. създъ подъ № 1374 отъ 1934 год.

За подробни безплатни упътвания и разяснения, отнесете се до ИНСПЕКТОРА на Сдружението Димитъръ Брэдваровъ архитектъ-асистентъ,
ул. „Княжевска“ № 10. 1—8

Нови ръководства за учители.

1. Писменитъ упражнения по бѣлг. езикъ въ прогим. отъ Д. П. Койчевъ и Денчо Марчевски 50 лв.
2. Обучението по геометрия въ прогимназията отъ Стефанъ Ат. Шоповъ 20 „
3. Училище и възпитание отъ Д-ръ Р. Ганева 40 „
4. Физическо възпитание — ръководство за осн. у-ли отъ Г. Ив. Стойчевъ 40 „
5. Ръководство по физическо възпитание отъ Бор. Йордановъ 25 „
6. Училището и новата държава ч. I. отъ Д-ръ В. А. Мановъ 30 „
7. „ „ „ ч. II 30 „
8. Историята на облеклото отъ Лотте Зибертъ Вернекинъ 40 „

Всички ръководства се доставятъ отъ книжарница „Отецъ Паисий“ — гр. Търново.

Печати

металически, каучукови съ емблеми. Кръгли елпсовидни. Ефтини цени — бърза доставка. Поръчки

книжарница „Отецъ Паисий“ В.Търново. Тел. 93.

Печатница „Отецъ Паисий“ В.Търново. Пор. № 16.